

Transporto priemonių dengimo reglamentavimas (1)

Problematika

Skirtingiems transporto priemonių tipams taikomi skirtingi reikalavimai, kai vykdomas jų dengimas. Taip pat reikalavimai skiriasi naujų transporto priemonių ir remonto atveju. Nacionaliai teisės aktų ir direktyvų bendrieji reikalavimai sutampa, bet dėl daugybės pakeitimų patogiau naudotis ES teisės aktų tekstais. Todėl čia nuorodos bus teikiamos būtent į direktyvų reikalavimus.

Transporto priemonių dengimą reglamentuojantys ES teisės aktai:

1. 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės), konkrečiau jos 5 skyrius ir VII priedas (toliau- TIPK direktyva). Jos reglamentuojamoms veikloms būtina **registracija**;
2. 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/42/EB dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose, išmetamų kiekių ribojimo ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/13/EB (toliau “dažų” direktyva). Reglamentuoja tik **naudojamus produktus**, bet ne veiklą;
3. 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatanti motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (toliau direktyva 2007/46/EB).

Nacionaliniai teisės aktai:

1. Aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. 620 „Dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo“ (su pakeitimais, įgyvendina direktyvos 2010/75/EB 5 skyriaus ir VII priedo nuostatas);
2. Aplinkos ir Ūkio ministrų 2005 m. liepos 25 d. įsakymas Nr. D1-379/4-273 „Dėl lakiųjų organinių junginių kiekių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikrų dažų, lakų ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktų sudėtyje, ribojimo taisyklių patvirtinimo“ (su pakeitimais, įgyvendina direktyvą 2004/42/EB).

Naujų transporto priemonių dengimas

TIPK direktyvos VII priedo 1 dalis apibrėžia dengimą:

Bet kuri veikla, kurios metu ištisine dangos plėvele yra vieną arba daug kartų dengiami:

- a) toliau nurodytos transporto priemonės: (pagal direktyvos 2007/46/EB kategorijas) – čia išvardijami 5 papunkčiai, atskirai išskiriant naujus automobilius (M1 kategorija), sunkvežimu kabinas, furgonus ir sunkvežimius (N1, N2, N3), autobusus (M2 ir M3) ir sunkiasvorės priekabos (O1, O2, O3, O4);
- b) metalo ir plastmasės paviršiai, taip pat lėktuvų, laivų, traukinių ir pan. paviršiai;

Aplinkos apsaugos agentūros Cheminių medžiagų skyrius (parengė V.Danilevičius)
A.Juozapavičiaus g. 9, Vilnius, tel. (8-5) 2126090, el. p. chemija@aaa.am.lt, www.gamta.lt

Transporto priemonių dengimo reglamentavimas (2)

Iš apibrėžimo matome, kad reglamentavimui svarbūs direktyvos 2007/46/EB kriterijai. Ši direktyva (jos 2 str.) netaikoma dviratėms ir triratėms transporto priemonėms bei žemė ūkio ir miškų traktoriams. Todėl jų dengimui bus taikomi metalo ir platsmasės dengimo reikalavimai (TIPK direktyvos VII priedo 2 dalies 8 punktas). Reikalavimai taikomi suvartojant daugiau kaip 5 tonas organinio tirpiklio per metus.

Lengvų automobilių, sunkvežimių ir autobusų dengimo apibrėžimas TIPK direktyvos VII priedo 1 dalyje toks kompleksiškas, nes reikalavimai išskirti į dvi dalis, priklausomai nuo sunaudoto dengimui organinio tirpiklio kiekio.

Atvejui, kai suvartojama daugiau nei 15 tonų per metus organinio tirpiklio - taikoma TIPK direktyvos VII priedo 3 dalis.

Atvejui, kai organinio tirpiklio suvartojama nuo 0,5 iki 15 tonų per metus - taikomi TIPK direktyvos VII priedo 2 dalies 6 punkto reikalavimai. Jie taip pat taikomi sunkiasvorių priekabų ir puspriekabių dengimai, nes VII priedo 3 dalis šios veiklos nereglementuoja.

Transporto priemonių pakartotinė apdaila

TIPK direktyvos 1 priedo 13 punkte ši veikla apibrėžiama kaip:

a) pirminis kelių transporto priemonių arba jų dalies padengimas danga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2007/46/EB, naudojant pakartotinės apdailos medžiagas, kai tai atliekama ne pirminėje gamybos linijoje;

b) sunkiasvorių priekabų padengimas danga (taip pat ir sunkiasvorių puspriekabių) (Direktyvoje 2007/46/EB nurodyta O kategorija).

TIPK direktyvos 2 dalies 6 punkto nuostatos taikomos tiek naujų automobilių dengimui, tiek jų pakartotinei apdailai. Todėl apibrėžimo b dalis parodo, kad visam sunkiasvorių priekabų ir puspriekabių dengimui yra taikomi tik šio punkto reikalavimai.

Tuo tarpu pirminio padengimo ne gamybos linijoje pavyzdžiai būtų: nedidelių autobusų perdarymas iš krovininių furgonų (ir su tuo susijęs perdažymas), limuzinų gamyba (automobilio prailginimas), automobilių specifinio dažymo suteikimas (greitosios, policijos, gaisrinės, logotipų uždėjimas ir pan.).

Tais atvejais, kai organinio tirpiklio suvartojimas nesiekia TIPK direktyvos VII priedo 2 dalyje nustatyto ribos - jokie reikalavimai veiklai netaikomi.

Automobilių remontas

Visais atvejais, kai automobiliai yra remontuojami, tokie veiklai taikomi ne TIPK direktyvos, bet "dažų" direktyvos reikalavimai. Šiuo atveju vykdomos veiklos, dengimo įrenginių (dažymo kamerų) registruoti nereikia, bet naudojamo pakartotinės apdailos produktai turi atitikti "dažų" direktyvos II priedo B dalies reikalavimus.

Senovinių automobilių restauravimui galima naudoti ir reikalavimų neatitinkančius dažus. Bet tokius darbus galima vykdyti tik gavus leidimą Aplinkos ir Ūkio ministrų 2005 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. D1-379/4-27 nustatyta tvarka.

Aplinkos apsaugos agentūros Cheminių medžiagų skyrius (parengė V. Danilevičius)
A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius, tel. (8-5) 2126090, el. p. chemija@aaa.am.lt, www.gamta.lt